

Cieszyński Nikodem

Data urodzenia: 1886

ksiądz katolicki, rektor kościoła Serca Jezusa w Poznaniu, działacz społeczny i pisarz, redaktor „Rocznika Katolickiego”, ofiara zbrodni niemieckich, członek zwyczajny Towarzystwa Naukowego w Toruniu w l. 1915–1921.

Urodzony w Koźminie w rodzinie chłopskiej Dionizego i Teodozji. Uczęszczał do Królewskiego Gimnazjum w Koźminie i Królewskiego Katolickiego Gimnazjum w Krotoszynie, gdzie zaangażowany był w działalność konspiracyjną. Naukę ukończył w 1906 r. W roku 1910 uzyskał sakrament święceń kapłańskich na Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Poznaniu. Został wikarym w kościele Matki Boskiej Bolesnej i Bożego Ciała w Poznaniu. Sprawował funkcję rektora w kościele pw. Serca Jezusa w Poznaniu (1922–1941). Jeszcze jako student Seminarium Duchownego aktywnie działał na rzecz promowania abstynencji wśród kleru. Autor licznych kazań, z których część wydał drukiem, m.in. *Ecce homo* (1914) i *Miecz ducha* (1922). Szeroko działał na polu publicystycznym, utrzymując liczne kontakty naukowe i współpracując z czasopismami. Jego głównym dziełem był „Rocznik Katolicki”, który wydawał w l. 1923–1938. Po wybuchu drugiej wojny światowej inwigilowany, następnie aresztowany w 1941 r. Został osadzony tymczasowo w Poznaniu. Skazany na ciężkie więzienie w Rawiczu. Zmarł z wycieńczenia w 1942.

Literatura:

1. Jacewicz W., Woś J., *Martyrologium polskiego duchowieństwa rzymskokatolickiego pod okupacją hitlerowską w latach 1939–1945. Wykaz duchownych zmarłych, zamordowanych lub represjonowanych przez okupanta w archidiecezjach : mohylowskiej, poznańskiej i wileńskiej oraz w diecezjach: gdańskiej, kamienieckiej, łuckiej, pińskiej, przemyskiej, sandomierskiej, siedleckiej, tarnowskiej, warmińskiej, wrocławskiej, w prałaturze pilskiej i wśród duszpasterstwa polonijnego*, z. 4, Warszawa 1978, s. 54.
2. Posadzy I., *„Miecz ducha” (Nikodem Cieszyński 1886–1942)*, [w:] *Byli wśród nas*, red. F. Lenort, Poznań 1978, s. 99–109

Mateusz Stranc